

TJÏELKE • BOEREHKE • MAVVAS
EKTE • RAUS • MODIG

SNÅASE SNÅSA

ÅRSBERETNING

FOR SNÅSA KOMMUNE

2023

Foto Olgeir Haug

Vedtatt av Snåsa kommunestyre i møte den i sak .../24.

INNHold

Innledning	s.	3
Årsberetning 2023	s.	4
Bevilgningsoversikt drift	s.	6
Bevilgningsoversikt drift – fordelt pr. ansvar	s.	8
Driftsinntekter	s.	10
Driftsutgifter	s.	11
Finansutgifter	s.	12
Disponering	s.	13
Investeringsregnskapet	s.	13
Bevilgningsoversikt investering	s.	14
Bevilgningsoversikt investering – til fordeling	s.	15
Balanseregnskapet	s.	16
Oversikt budsjettavvik	s.	18
Måltall bærekraftig kommuneøkonomi	s.	19
Redegjørelse om likestilling og mangfold i kommunen	s.	21
Måloppnåelse vs. Kommuneplanens målsettinger	s.	24
Redegjørelse om diskriminering og tilgjengelighet	s.	25
Redegjørelse om etiske standarder	s.	25
Rapportering om internkontrollen	s.	26
Interkommunalt samarbeid	s.	29
Pågående rettstvister	s.	30

Samlet årsmelding med redegjøring i hovedtrekk for aktivitet og måloppfylting i de ulike enhetene i 2023 leveres som separat dokument.

INNLEDNING

Kommunedirektøren legger med dette fram årsberetning for 2023.

Årsmeldinga fra Snåsa kommune har i lengre tid bestått av en melding der de lovpliktige delene som skal vurderes av kommunerevisjonen har vært fordelt på flere kapitler. På bakgrunn av henstillinger fra revisjonen, er meldinga nå utformet slik at de lovpliktige delene er samlet i et eget dokument. Den samlede årsmeldinga består dermed at to deler:

- 1) Årsberetning - den obligatoriske delen som er utarbeidet i.h.t. lov, forskrift og god regnskapsskikk og inneholder de redegjørelser og opplysninger som er obligatoriske, og som oversendes revisjonen sammen med regnskap etter avtalt framdrift (dette dokumentet).
- 2) Årsmeldingen - der det i egen sak redegjøres i hovedtrekk for aktiviteten og måloppfylling i de ulike enhetene i 2023.

Året 2023 var fortsatt preget av økonomiske utfordringer skapt betydelig prisvekst, svak kronekurs, stigende renter og sterkere lønns- og pensjonsoppgjør enn det som var forventet.. Rask økning i behov innenfor gruppen ressurskrevende brukere har også gir samtidig økonomiske utfordringene for kommunene generelt og Snåsa spesielt. Til tross for dette, og gjennom sammenligninger med våre nabokommuner er resultatet for Snåsa i 2023 noe bedre enn fryktet, men fortsatt på et nivå som vil være utfordrende over tid.

Budsjettmessig gir økningen i kostnader til lønn og pensjoner, sammen med veksten i behov inne ressurskrevende brukere de største utfordringene. Økningen i renter er om lag som forventet og disse kostnadene er dermed slik de var forventet. For investeringsiden skyldes justeringene i det alt vesentlig beslutningen om overtagelse av aksjen knyttet til et lokalt utleiebygg sommeren 2023. Det er i tillegg en del tidsforskyvning av budsjettet for tiltak som ikke kom i gang som planlagt i 2022 og så ble tatt inn på ny i 2023.

Bedre driftsresultat enn forventet skyldes i hovedsak to forhold:

- Frie inntekter som er ca. 7,7 millioner høyere enn budsjett. Hovedsakelig knyttet til bedre skatteinngang og som mer enn kompenserer nedgang i rammetilskudd
- Regnskapsmessig forbruk til fordeling om lag som forventet

At driften har gått bedre enn forventet medfører at det er muligheter for å nedbetale gjeld noe raskere enn strengt nødvendig. Reduksjon i gjeld er en av kommunens hovedmålsettinger for å kunne beholde en bærekraftig kommuneøkonomi over tid.

Det ble det i 2023 investert for vel 20,7 mill. kroner i regi av kommunen. Av dette er 16,4 millioner knyttet til kjøp av aksjer i AS Gilstad og egenkapitalinnskudd i KLP. De resterende 4,3 gjelder investering i varige driftsmidler, der kjøp av nye biler til Hjemmetjenesten og oppgradering av omsorgsboliger, IKT og Velferdsteknologi er de største.

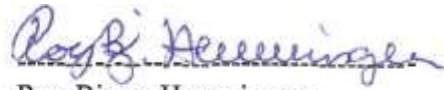
- 7439 Biler til hjemmetjenesten kr 1,6 millioner
- 7583 Oppgradering av omsorgsboliger kr 740 tusen
- 7540 IKT Investeringer kr 480 tusen
- 7570 Velferdsteknologi kr 320 tusen

Det i 2023 foretatt pliktig innskudd av egenkapital i pensjonsselskapet KLP på 637 tusen kroner. Samlet egenkapital etter året innskudd er på 11,1 millioner.

Snåsa 22.03.2024

Gunnvald Granmo
(Økonomijef / økonomisjef)

Roy-Bjarne Hemmingsen
(Tjeltedirektør / kommunedirektør)

Årsberetning 2023

Årsregnskapet for 2023 er avlagt etter forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner. Regnskapsåret 2023 ble avsluttet med brutto driftsresultat, dvs. resultatet fra driften før man tar hensyn til finansposter på 4,7 millioner. Redusert for finansposter og justert for avskrivninger gir dette et netto driftsoverskudd på 71 tusen kroner. Overføringen mellom drift- og investeringsregnskapet i forbindelse med finansiering av aksjekjøp medvirker til at beholdningen på disposisjonsfond er redusert betydelig i året som har gått..

Spesielle forhold i 2023:

Uventet stor økning i lønn- og pensjonskostnader:

Årets lønn og pensjonsoppgjør ble noe mer kostbart enn det som var forutsette, og økte overføringer i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett kompenserte heller ikke kostnadsveksten i lønn fullt ut. Økningen knyttet til lønnsområdet var på litt over 700 tusen mer enn de 3,6 million som var avsatt i opprinnelig budsjett. Økningen ble regulert mot forventet vekst i skatteinntekter.

Sterk vekst i kostnader knyttet til ressurskrevende brukere:

Nye brukere i løpet av året genererte betydelig kostnadsvekst fra midten i året. En betydelig del av disse kostnadene gir heller ikke økning i overføringer fra Staten siden disse ikke anføres mot direkte lønnskostnader. Endringen i kostnadsnivå for disse brukerne vil gi betydelige utfordringer for 2024 og videre i planperioden. Budsjettregulering i 2023 ble dekket inne med økt bruk av disposisjonsfond med 1,7 millioner kroner.

Økt innvandring til Snåsa:

Snåsa har i de siste årene ikke fått forespørsel om bosetting av flyktninger. Denne situasjonen ble endret gjennom krigsutbruddet vinteren 2022 og Snåsa kommune har nå bosatt flyktninger, hovedsakelig fra Ukraina fra våren 2022 og utover 2023. Samtidig ble det høsten 2023 på ny mottaksdrift på Finsås. Mottaket har 190 plasser og medfører at Snåsa kommune får oppgaver som vertskommune for mottaket. Etableringen har medført behov for flere plasser i skole og barnehage, sammen med en betydelig utvidelse av kapasiteten på helsestasjonen. Endringene er i det alt vesentlige finansiert gjennom økte øremerkede tilskudd

fra UDI, og vertskommunetilskudd. Videre erfaringer vil vise om disse midlene er tilstrekkelige til å dekke de faktiske kostnadene aktivitetene medfører. Ny drift i mottaket gir samtidig mange positive ringvirkninger ut over det som kan måles direkte i kroner i kommuneregnskapet, og på sikt vil påvirkningen gjennom økning i folketallet gi tilsvarende vekst i overføringene til kommunen.

Fortsatt betydelig sykefravær:

I etterkant av korona opplever kommunen at sykefraværet i flere av virksomhetsområdene har blitt større. Situasjonen er ikke ulikt det som registreres i nabokommuner og i landet for øvrig. Økt sykefravær gir både praktiske og økonomiske utfordringer ute i tjenestene, og er en ekstra belastning for hele organisasjonen. Administrasjonen, ansatte og tillitsvalgte i fellesskap, og med bedriftshelsetjenesten og NAV som rådgivere, jobber kontinuerlig med tiltak for å håndtere utfordringene. Dette gjelder både i forhold til generelle tiltak og tilpasninger i arbeidshverdagen og i forhold til konkret knyttet til den enkelte ansatte.

1.1 Bevilgningsoversikt drift

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – Driftsregnskap					
Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2022
Generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd		-117 713	-120 229	-118 629	-109 222
Inntekts- og formuesskatt		-56 406	-51 768	-51 026	-58 510
Eiendomsskatt		-8 789	-8 546	-8 546	-7 781
Andre generelle driftsinntekter		-1 357	-1 080	-1 080	-1 235
Sum generelle driftsinntekter		-184 264	-181 623	-179 281	-176 749
Netto driftsutgifter					
Sum bevilgninger drift, netto		166 188	168 845	164 803	160 053
Avskrivninger	5	13 376	11 999	11 999	12 846
Sum netto driftsutgifter		179 565	180 844	176 802	172 899
Brutto driftsresultat		-4 699	-779	-2 479	-3 850
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter		-2 440	-1 048	-1 048	-1 552
Utbytter		-2 011	-200	-200	-1 691
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0
Renteutgifter		10 785	11 000	11 000	5 723
Avdrag på lån	10	11 672	9 000	9 000	11 333
Netto finansutgifter		18 005	18 752	18 752	13 814
Motpost avskrivninger		-13 376	-11 999	-11 999	-12 846
Netto driftsresultat		-71	5 974	4 274	-2 881
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering		15 500	15 500	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14	4 823	0	0	4 663
Bruk av bundne driftsfond	14	-2 893	-100	-100	-6 619
Avsetninger til disposisjonsfond		0	0	0	4 837
Bruk av disposisjonsfond	14	-17 360	-21 374	-4 174	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		71	-5 974	-4 274	2 881
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0

1.2

Bevilgningsoversikt drift viser 2,7 million mer i generelle driftsinntekter enn budsjett. Inntektene øker i forhold til regnskap 2022 med 7,6 millioner, eller 4,3 %. Selv om skatteinntektene har gått ned siden 2022 er resultatet i 2023 bedre enn budsjett. Forventede rammeinntekter var forutsatt å stige noe mer enn det som ble resultatet, men økt skatteinnegang påvirker også inntektsfordelingen gjennom redusert inntektsutjevning som en del av rammetilskuddet. Eiendomsskatten ligger regnskapsmessig noe over nivået fra 2022, noe som i hovedsak skyldes økning i verdsetting av kraftverk.

Fordelte nettobevilgninger i regnskapet er samlet 1,3 millioner lavere enn bevilgningen i regulert budsjett for året. Samlet ressursbruk er med dette økt med 6,7 millioner fra året før. Økte kostnader skyldes i det alt vesentlige lønns- og prisvekst, og økte behov innen tjenesteproduksjonen. Siden inntektene øker mer enn utgiftene viser regnskapet høyere brutto driftsoverskudd enn for året før. Økningen er noe høyere enn forventet, men kommer godt

med i forhold til økningen i rentekostnad. Større driftsmargin gir muligheter til å nedbetale noe mer gjeld enn det som er minstekravet, og reduserer også behovet for bruk av oppsparte midler fra tidligere år. Dette vises da også i form av reduksjon i midler avsatt på bundne fond.

Finansområdet viser ca. 700 tusen lavere netto utgifter enn budsjettet. Selv om lånegjeld er i ferd med å bli redusert, medfører økt rentesatser at ressursbruken til finans går opp. Økningen i rente gir seg noe utslag i forhold til renteinntektene. Inntekter fra utbytte fra NTE fra 2022, er i liten grad hensyntatt, da hele utbytte avsettes til bundne fond. Bedre resultat enn forventet medfører tilsvarende økning i avdragsinnbetaling. Ønske om rask reduksjon av gjeld er årsaken til at kommunen betaler mer i avdrag enn lovfestet minimum.

Netto driftsresultat er enkelt forklart, brutto driftsresultat fratrukket netto finanskostnader og justert for motpost avskrivninger. Regnskapsåret 2023 avsluttes med netto driftsresultat på 71 tusen kroner, tilsvarende tall for 2022 var 2,88 millioner. Det var i forhold til budsjett forventet et svakt netto driftsresultat og regnskapet er i så måte gledelig.

Netto driftsresultat disponeres etter de nye forskriftene allerede i forbindelse med avleggelse av regnskapet, og resultatet fra driftsregnskap er derfor allerede avsatt. Kommunen har gjennom overskudd på drift fått redusert forventet bruk av disposisjonsfond med om lag fire millioner kroner.

1.3 Nettobevilgningsramme fordelt pr ansvar.

§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift, Regnskap til fordeling pr. ansvar				
	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2022
Tall i 1000 kroner				
Fra bevilgningsoversikt:				
Til fordeling drift	166 188	168 845	164 803	160 053
Netto driftsutgifter pr. ansvar				
1100 Politisk virksomhet	3 166	3 028	2 973	2 708
av dette avsetning bundne driftsfond	0	0	0	0
av dette bruk av bundne driftsfond	0	-100	-100	0
1200 Sentraladministrasjon	5 702	6 110	6 055	5 796
av dette avsetning bundne driftsfond	0	0	0	6
av dette bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
1300 Flyktningetjenesten	2 731	2 611	1 773	251
av dette avsetning bundne driftsfond	0	0	0	0
av dette bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
2000 Personal og organisasjon	4 959	5 142	8 600	4 805
av dette avsetning bundne driftsfond	0	0	0	0
av dette bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
2500 Enhet for samisk språk og kultur	0	0	0	0
av dette avsetning bundne driftsfond	0	0	0	0
av dette bruk av bundne driftsfond	-248	0	0	-731
2750 Plan og økonomi	15 864	14 520	14 411	13 944
av dette avsetning bundne driftsfond	450	0	0	0
av dette bruk av bundne driftsfond	-35	0	0	-951
3000 Snåsa skole	21 717	21 169	20 352	21 361
av dette avsetning bundne driftsfond	96	0	0	0
av dette bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
3250 Samisk oppvekstenhet	1 747	1 656	1 577	2 043
av dette avsetning bundne driftsfond	1 276	0	0	1 831
av dette bruk av bundne driftsfond	-248	0	0	-40
3500 Snåsa barnehage	12 851	12 540	11 998	11 851
av dette avsetning bundne driftsfond	0	0	0	0
av dette bruk av bundne driftsfond	-48	0	0	-14
5000 Pleie- og omsorgstjenesten	61 547	59 650	54 874	54 408
av dette avsetning bundne driftsfond	145	0	0	6
av dette bruk av bundne driftsfond	-251	0	0	-1 292
5500 Familiesentralen og NAV	24 561	24 110	23 826	21 156
av dette avsetning bundne driftsfond	617	0	0	667
av dette bruk av bundne driftsfond	-287	0	0	-1 735
6500 Kirka	2 607	2 615	2 508	2 518
av dette avsetning bundne driftsfond	0	0	0	0
av dette bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
7000 Utvikling	21 449	23 896	23 258	23 015
av dette avsetning bundne driftsfond	229	0	0	464
av dette bruk av bundne driftsfond	-2 024	0	0	-2 115
8000 Finans	-12 642	-14 176	-11 677	-7 449
av dette avsetning bundne driftsfond	2 011	0	0	1 689
av dette bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
av dette avsatt til disposisjonsfond	0	0	0	4 837
av dette bruk av disposisjonsfond	-17 360	-21 374	-4 174	0
av dette overført til investering	15 500	15 500	0	0
SUM fordelt inkl. fondsdisp. og overføringer	166 259	162 871	160 529	162 934
Netto fondsbruk, avsetning og overføringer	71	-5 974	-4 274	2 881
Sum fordeling eskl. fondsbruk og overføring	166 188	168 845	164 803	160 053

Fordelingen over viser slik vi var inne på under omtalen av forrige oppstilling et avvik mellom samlet regnskapsmessig forbruk og regulert budsjett på 1,3 millioner kroner, noe som gir et mindreforbruk på knappe 0,77 % av regulert budsjett. Totalt sett er et avvik på under 1% godt akseptabelt. To ansvarsområder har overforbruk av noe størrelse. Dette er ansvar 2750 Plan og økonomi og ansvar 5000 Pleie og omsorg. Størst avvik har Plan og økonomi med 1,3 millioner eller knappe 9% av regulert budsjett. For ansvar 5000 har resultatene de siste tre årene vist overforbruk, i om lag samme størrelsesorden som i 2023, altså knappe 2 millioner eller ca. 3% målt opp mot budsjett. Sterk kostnadsvekst knyttet til ressurskrevende bruker, sammen med betydelige økte kostnad til ekstrahjelp og vikarer er årsaken. Det jobbes iherdig i virksomheten for å holde kostnadene nede, men økning i behov har medført at summen på bunnlinja fortsatt ikke er i samsvar med forventningene. For ansvar 2750 Plan og økonomi ligger budsjettsprekken i større vekst i tilskudd til private barnehager og større kostnader til spesialpedagogiske tiltak i skole og barnehage, en det som var for ventet. For private barnehager skyldes endringen at en større andel av barna velger privat, sammen med etterslepet av merkostnader knyttet til korona nå først gir uttelling i tilskudds overføringen. For spesialpedagogiske området er det både i antall tiltak og tiltak med større ressursbehov som gir utslaget.

Skole, barnehage og familiesentralen har mindre overskridelser på mellom tre og fem hundre tusen. For Familiesentralen er mesteparten av merforbruket knyttet til utvidet helsestasjon rettet mot flyktningmottak og for skole og barnehage er merforbruket knyttet til økte lønnskostnader i tjenestene.

For ansvar 7000 viser utviklingen et betydelig mindreforbruk i 2023. Denne utviklingen står i sterk kontrast til situasjonen både i 2021 og 2022. En vesentlig årsak er at tjenesten i forhold til budsjett 2023 fikk en økning budsjetttrammen på 3,2 millioner fra 2022 til 2023. En vesentlig årsak til økningen, gjaldt kompensasjon for den sterke prisveksten, spesielt på energi og anleggstjenester. Situasjon i 2023 er at en snill vinter har gitt både lavere strømpris og samtidig medført reduserte kostnader til både vegvedlikehold og bygningsmessig drift. Kommunen har i tillegg hatt få driftsmessige overraskinger innen VAR-området slik at dette kommer ut i rimelig balanse og disse momentene har da samlet gitt bidraget til nedgang i kostnader samtidig som budsjettet ble justert opp. Samlet mindreforbruk i virksomheten i 2023 blir på nesten 2,5 millioner kroner.

For øvrige ansvarsområde ligger regnskapsførte tett opptil tildelt budsjetttramme og kommenteres derfor ikke ytterligere..

I forhold til regnskap 2022 er det som nevnt tidligere relativt betydelig vekst i samlede netto bevilgninger. Veksten gjenspeiler i stor grad kostnadsveksten i samfunnet, og de uventede kostnadsendringene er knyttet til noen få konkrete områder. Netto vekst på vel 6,1 millioner kroner vil være vanskelig å finansiere over tid, og det må derfor gjøres effektiviseringer slik at veksten kan bli bærekraftig over tid..

2.1 Driftsinntekter

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter				
Rammetilskudd	-117 713	-120 229	-118 629	-109 222
Inntekts- og formuesskatt	-56 406	-51 768	-51 026	-58 510
Eiendomsskatt	-8 789	-8 546	-8 546	-7 781
Andre skatteinntekter	-1 357	-1 080	-1 080	-1 235
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-25 322	-22 828	-22 028	-20 903
Overføringer og tilskudd fra andre	-44 842	-32 523	-29 323	-36 450
Brukerbetalinger	-9 485	-7 966	-7 966	-9 027
Salgs- og leieinntekter	-19 305	-17 273	-17 273	-15 997
Sum driftsinntekter	-283 218	-262 213	-255 871	-259 126

Samlede driftsinntekter for 2023 er på knappe 282,2 millioner mot budsjettet 262,2. Av differansen på 21 millioner utgjør overføringer og tilskudd fra andre godt og vel halvparten. En stor del av dette gjelder tilskudd og refusjoner fra instanser som Sametinget og Utlendingsdirektoratet. Slike refusjoner og vil ofte ha tilsvarende utgiftsposter på kostnadssiden i regnskapet, noe som på tjenestenivå gir nettokostnad null. Dette er da også årsaken til at disse kostnaden kan bli noe mangelfullt håndtert rent budsjettmessig. Økningen i disse inntektene fra regnskap 2022 er i stor grad knyttet til økt integreringstilskudd i forbindelse med bosetting av flyktninger. Avvik for posten andre overføringer og tilskudd fra Staten gjelder i det alt vesentlige sykelønnsrefusjoner, statstilskudd til prosjekter innenfor helse- og oppvekst og merverdiavgiftskompensasjon. Posten øker med 4,4 millioner fra regnskap 2023 og ligger samtidig noe over budsjett. Knappe halvparten eller ca. 10,2 millioner er knyttet til sykelønnsrefusjoner og storparten av avviket i forhold til budsjett ligger også her. Dette indikerer relativt forsiktig anslag på disse inntektene i budsjett, og tilsvarende forsiktighet også i forhold til vurderingen av vikarutgifter. Posten viser en økning på 1,3 millioner fra 2023 og bekrefter med dette økning i sykefravær vi har vært inne på tidligere.

Målt mot regnskap 2022 er utviklingen i rammetilskudd en økning på 8,5 millioner, eller ca. 7,7 %. Endringen er noe svakere enn forventet og må også ses i relasjon til overføringen av skatteinntekter der regnskapet viser en nedgang på 2,1 million. Samlet vekst i skatt og rammeoverføringer blir med dette på 5,6 millioner på bare vel 2%. Noe av den svake utviklingen skyldes bortfall av kompensasjon knyttet til pandemibekjempelse, som nå er helt fjernet. Nedgangen i skatteinntekter er også noe mindre enn forventet slik at disse postene samlet sett ligger 2,1 million over det som er budsjettet for året.

Eiendomsskatteinntektene ble langt på veg som forventet. Økningen fra året før skyldes i sin helhet høyere verdsetting av kraftverk.

Andre skatteinntekter består i hovedsak av naturressursskatt og konsesjonsavgift. Her viser naturressursskatten en liten økning.

Utviklingen i regnskapsført brukerbetalinger gir en liten økning i 2023. En stor del av dette gjelder økt inntjening på legekantoret og flere barn i barnehage og SFO.

, og ligger også noe over budsjett. Årsaken til det skyldes justering av priser, relativt stabil etterspørsel i forhold til barnehage, boliger og sykeheims plasser.

2.2 Driftsutgifter

Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	
	Regnskap 2023	budsjett 2023	budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	138 245	135 242	133 692	131 494
Sosiale utgifter	22 405	25 788	25 903	21 271
Kjøp av varer og tjenester	90 556	77 303	70 803	75 105
Overføringer og tilskudd til andre	13 936	11 101	10 994	14 560
Avskrivninger	13 376	11 999	11 999	12 846
Sum driftsutgifter	278 519	261 434	253 392	255 276

Samlede driftsutgifter i regnskapet for 2023 er på 278,5 millioner, som er 17 millioner over regulert budsjett for samme periode. Nivået på dette avviket er relativt identisk med det som var året i forveien og har samme årsaksforhold som momentene som er nevnt i forhold til innteksts vurderingene. At avvik på inntekt er noe større enn avviket på utgift skyldes tilskuddsmidler som ikke i sin helhet er brukt opp i regnskapsåret, men som er videreført i form av avsetning av midler til bundne fond. Aktivitet der finansieringen med eksterne midler, eller i form av prosjekt med inntekter i form av øremerkede tilskudd, er disse i stor grad mangelfullt budsjettert. Denne situasjonen er også en gjenganger, som det tar tid å få tilstrekkelig forståelse for i organisasjonen.

Lønn, inkludert sosiale utgifter, er den største utgiftsposten i kommuneregnskapet. Samlet kostnad for disse to posten er på 160,6 millioner mot budsjettert 161 millioner. Det er således godt samsvar innenfor posten lønn og sosiale utgifter. I forhold til regnskap 2022 er veksten på 8,2 millioner eller 5,4%. Økningen er om lag som forventningen ut fra lønnsoppgjør 2023.

Kostnadene til kjøp av varer og tjenester ligger knappe 13,3 millioner over revidert budsjett og viser samtidig en økning fra 2022. Selv med en betydelig prisvekst på enkelte varer, er økningen på ca. 21 % betydelig mer enn det som vil være normalt å forvente. Betydelige økninger i kostnader knyttet til eksterne leverandører i forbindelse med ressurskrevende brukere og spesialpedagogiske tiltak innen privat skole utgjør en stor del av denne økningen. Samtidig har også en ressursene til en del tjenestesamarbeid økt mer enn prisvekst som følge av endring i kostnadsfordeling mellom kommunene i samarbeidet. DIKO er et eksempel på dette.

Posten overføringer og tilskudd til andre består i stor grad av merverdiavgift, tilskudd til private, økonomisk sosialhjelp og driftstilskudd til menighetsrådet. Avvik målt i forhold til budsjett gjelder i stor grad mangler ved budsjettering av merverdiavgift og et overforbruk på vel 500 tusen på økonomisk sosialhjelp. Økningen i sosialhjelp er samtidig det som forklarer kostnadsveksten fra 2022.

2.3 Brutto driftsresultat

Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	
	Regnskap 2023	budsjett 2023	budsjett 2023	Regnskap 2022
Brutto driftsresultat	-4 699	-779	-2 479	-3 850

Driftsinntekter minus driftsutgifter gir brutto driftsresultat. Brutto driftsresultat er for regnskap 2023 et overskudd på 4,7 millioner mot budsjettet ca. 800 tusen. Endringen fra regnskap 2023 er bedring på ca. 850 tusen, noe som medfører at kommunen får anledning til å betale noe mer i avdrag enn fastsatt minsteavdrag.

2.4 Netto finansutgifter

Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	
	Regnskap 2023	budsjett 2023	budsjett 2023	Regnskap 2022
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter	-2 440	-1 048	-1 048	-1 552
Utbytter	-2 011	-200	-200	-1 691
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	10 785	11 000	11 000	5 723
Avdrag på lån	11 672	9 000	9 000	11 333
Netto finansutgifter	18 005	18 752	18 752	13 814

Eksterne finansinntekter fratrukket eksterne finansutgifter gir netto finansutgifter. Netto finansutgifter er for 2028 på 18 million og er da vel 750 tusen lavere enn budsjett. Hovedsaken til dette er noe høyere renteinntekter, litt lavere renteutgifter og utbytte. Ekstra utbytteinntekter er i sin helhet knyttet til eierposten i NTE og er ut fra det avsatt til fond for senere bruk. Kostnadsøkningen fra regnskap 2022 skyldes i økning i renter på eksterne lån, og er om lag som forventet. Noe bedre rentemargin, sammen med bedre balanse i drift medfører at kommunen kan innbetale mer i avdrag enn budsjettet. Minimumsavdrag for 2023 var beregnet til 9 millioner og faktisk innbetaling ligger 2,6 millioner over dette. Situasjonen er noe lik den som var i 2022 og bakgrunnen for dette, er kommunes overordnede målsetting om raskt mulig reduksjon av lånegjeld.

2.5 Netto driftsresultat

Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	
	Regnskap 2023	budsjett 2023	budsjett 2023	Regnskap 2022
Motpost avskrivninger	-13 376	-11 999	-11 999	-12 846
Netto driftsresultat	-71	5 974	4 274	-2 881

Brutto driftsresultat korrigert for eksterne finanstransaksjoner og motpost avskrivninger gir netto driftsresultat. Netto driftsresultat i regnskap 2023 er et overskudd på 71 tusen mot et underskudd i regulert budsjett på 5,9 millioner. Resultatet er dermed vel 6 million bedre enn det budsjettet. Målt mot driftsinntektene er overskuddet lavere enn det som er ønskelig, både ut fra egen målsetting og eksterne anbefalinger. Reduserte avdrag kunne ha økt overskuddet med 2,6 millioner, og dermed kommet noe nærmere målsettingene. Kommunen har fortsatt høy gjeld, og anser derfor dette som lite hensiktsmessig, men har samtidig et klart ønske for å få til en bedring i resultatet i tiden som kommer. En stor del av løsningen vil ligge i utviklingen i folketall og stabilisering av kostnadsveksten, og da spesielt i forhold til ressursutviklingen for kjøp av tjenester fra eksterne.

2.6 Disponering og dekning av resultat.

Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	
	Regnskap 2023	budsjett 2023	budsjett 2023	Regnskap 2022
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	15 500	15 500	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	4 823	0	0	4 663
Bruk av bundne driftsfond	-2 893	-100	-100	-6 619
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	4 837
Bruk av disposisjonsfond	-17 360	-21 374	-4 174	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	71	-5 974	-4 274	2 881

Snåsa kommune har i 2023 brukt av oppsparte midler fra tidligere drift til finansiering av investeringer. Overføringen gjelder kjøp av lokal næringsseidom i form av selskapet AS Gilstad. Regnskapsmessig forbruk av disposisjonsfond ut over dette og som er knyttet til drift er på 1,86 millioner, mot budsjettet 5,8. Bedre resultat enn forventet har dermed bidradd til at beholdningen av oppsparte midler på disposisjonsfond er vel fire millioner høyere enn det som var forventet ut fra budsjett. I forhold til bundne fond er netto avsetning på 1,9 millioner. Årsaken til avsetning er i hovedsak prosjekter med ekstern finansiering først har kommet i gang mot slutten av året. Det er for disse gitt akset aksept på å beholde midlene til bruk i 2024.

3. Investeringsregnskapet.

Bevilgningsoversikt investering viser at det i 2023 er gjort investeringer i varige driftsmidler med 4,3 millioner kroner, samt investert aksjer og andeler med 16,4 millioner kroner. Samlede investeringsutgifter blir med dette på knappe 20,7 millioner kroner. Samlede kostnader er således ca. 2,7 millioner lavere enn regulert budsjett for året. Avviket skyldes hovedsakelig prosjekter som er budsjettet, men fortsatt ikke kommet i gang eller som fortsatt ikke er avsluttet. Investeringsnivået i 2023 var opprinnelig budsjettet noe under et tenkt normalnivå for kommunen, og utestående gjeld ville med dette gå betydelig ned. Endringer i året medførte at samlet ressursbruk ble økte betydelig. Siden denne finansieringen i hovedsak skjedde gjennom overføringer fra drift, ble målsettingen om gjeldsreduksjon fortsatt ivaretatt. Bruk av lån kunne også reduseres siden kommunen mottak vel 3,5 millioner mer i tilskudd til investering enn som var budsjettet. Av dette gjald 3,2 millioner utbetaling av spillemidler til Snåsahallen, og 300 tusen til Ballbingen. Resterende gjelder tilskudd fra Husbanken til oppgradering av utleieboliger.

Det er i 2023 ikke solgt eiendom eller anleggsmidler.

Snåsa kommune har gjennom Husbankens ordning for videre utlån (startskudd) gitt lån til kjøp av bolig med 1,38 millioner. Det er samtidig mottatt 432 tusen fra kommunes lånekunder i avdrag, likelydende beløp er innbetalt til Husbanken som avdrag på gjeld. Kommunen tok ikke opp nye lån i Husbanken i 2023.

3.1 Bevilgningsoversikt investering

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering				
Regnskap				
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig Budsjett 2023	Regnskap 2022
Investeringsutgifter				
Investeringer i varige driftsmidler	4 313	6 814	2 760	11 405
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	16 368	16 150	650	584
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	20 681	22 964	3 410	11 989
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for merverdiavgift	-333	-350	-200	-883
Tilskudd fra andre	-3 816	-300	0	-540
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-1 031	-6 814	-3 210	-10 606
Sum investeringsinntekter	-5 181	-7 464	-3 410	-12 029
Videreutlån				
Videreutlån	1 376	2 000	2 000	461
Bruk av lån til videreutlån	-1 376	-2 000	-2 000	-461
Avdrag på lån til videreutlån	432	500	500	526
Mottatte avdrag på videreutlån	-432	-500	-500	-486
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	40
Overføring fra drift og netto avsetninger				
Overføring fra drift	-15 500	-15 500	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-15 500	-15 500	0	0
Frømført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)				
Inntekter til fordeling	0	0	0	0
Utgifter til fordeling	20 681	22 964	3 410	11 989
Sum til fordeling (netto)	20 681	22 964	3 410	11 989

3.2 Bevilgninger fordelt på investeringsprosjekt

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering					
Regnskap til fordeling					
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2022	
Fra bevilgningsoversikt:					
Netto investeringer til fordeling:	20 681	22 964	3 410	11 989	
Prosjekt	Fordeling på prosjekt				
7104	Kjøp aksjer, andeler og egenkapital	16 368	16 150	650	584
7437	Kjøp av bil Hovteigen	129	129	0	0
7438	Vaskemaskin sykeheimen	187	145	0	0
7439	Kjøp av biler hjemmetjenesten	1 649	1 500	0	0
7461	Biovarmeanlegg Snåsa skole	0	0	0	61
7488	Tilbygg sykeheim fase 3	33	50	0	131
7496	Forprosjekt kjøkkenløsning Sykeheim	78	164	0	136
7510	Flerbrukshall	0	0	0	1 299
7530	Oppgraderingsplan Snåsa menighetsråd	1	70	0	423
7531	Hovedplan VA og grunnvannsforsyning	72	1 996	1 000	107
7540	IKT - investeringer	480	500	480	605
7561	Avløpsanlegg på Vegset	123	386	0	6 696
7570	Velferdsteknologi	320	414	320	367
7571	Sistene Nordsia vassverk	87	0	0	0
7582	Ballbinge Snåsa skole	33	0	0	1 334
7583	Oppgraderingsplan omsorgsboliger	740	1 000	500	0
7584	Oppgradering/Enøktiltak - kommunale	201	400	400	0
7585	Oppgradering uteområder og lekeplas	0	60	60	0
7600	Oppgradering av tak Snåsa kirke	74	0	0	221
7601	Oppgradering av murverk Snåsa kirke	3	0	0	25
7602	Prosjektering kirketaket	103	0	0	0
	Sum fordelt	20 681	22 964	3 410	11 989

Det desidert største prosjektet i 2023 var kjøpet av AS Gilstad. Dette gir kommunen anledning til å kunne påvirke utviklingen i sentrum, samtidig som det gir muligheter for å videreutvikle egne tjenester i hensiktsmessige lokaler. Overtagelsen vil samtidig gi kommunen mulighet til å kunne tilby statlige etater nødvendige kontorlokaler for at de skal beholde og utvikle sin tilstedeværelse i kommunen. Ut over kjøp av AS Gilstad inneholder posten kjøp av aksjer, andeler og egenkapital pliktig innskudd knyttet til medlemskapet i KLP med 687 tusen kroner. Det andre store prosjektet i 2023 er fornying av bilparken innen hjemmetjenesten den største. Her er relativt kostbare dieseldrevne kjøretøy blitt skiftet ut med elektriske biler, noe som vil gi både miljømessige og økonomiske forbedringer i årene som kommer. Nødvendig oppgradering av kommunale omsorgsboliger er nå også kommet godt i gang. Behovene her er betydelige og prosjektet videreføres utover i økonomiplan. Tilsvarende gjelder også prosjekt knyttet til energiøkonomisering, velferdsteknologi og IKT. Prosjekteringen av tiltakene knyttet til Snåsa kirke er også kommet godt i gang, og det kan være et håp om byggestart i løpet av 2024.

Store kostnadsøkninger har medført at videre arbeid med vannforsyningen på Vestbygda har stått noe på vent. Kostnadsveksten gjennom prosjekteringsperioden er så vidt massiv, og det kan være hensiktsmessig med en statusgjennomgang før vider arbeid igangsettes.

4. Balanseregnskapet

-Eiendeler

§ 5-8. Balanseregnskapet			
Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Faste eiendommer og anlegg		382 894	392 252
Utstyr, maskiner og transportmidler		13 038	12 421
Finansielle anleggsmidler			
Aksjer og andeler (eiendeler)		44 091	27 723
Obligasjoner (eiendeler)		0	0
Utlån		10 309	9 410
Immaterielle eiendeler		0	0
Pensjonsmidler		363 170	343 487
Sum anleggsmidler		813 502	785 293
Omløpsmidler			
Bankinnskudd og kontanter		26 663	56 127
Finansielle omløpsmidler			
Aksjer og andeler (omløpsmidler)		0	0
Obligasjoner (omløpsmidler)		0	0
Sertifikater		0	0
Derivater (omløpsmidler)		0	0
Kortsiktige fordringer			
Kundefordringer		3 689	3 129
Andre kortsiktige fordringer		16 711	16 243
Premieavvik (kortsiktige fordringer)		38 142	25 041
Sum omløpsmidler		85 205	100 540
Sum eiendeler		898 707	885 833

Samlede eiendeler har økt med vel 12,8 millioner kroner fra 31.12.2022. Økningen i anleggsmidler er hovedsakelig knyttet til kommunes pensjonsmidler, samt økt verdi innen aksjer og ag andeler. For varige driftsmidler er statusen en liten nedgang siden avskrivningen er større enn investeringene. Samlet økning i anleggsmidler er på om lag 28,2 millioner kroner.

Omløpsmidler har motsatt utvikling. Spesielt er utviklingen innen likvider, konkret knyttet til bank, bekymringsfull. En stor del av årsaken fremgår også gjennom økningen av premieavviket på pensjon som direkte påvirker likviditeten. Dette forholdet utgjør i 2023 vel 13,1 million, resten av reduksjonen skyldes endringer av fondsmidler. Redusert likviditet gir større utfordringer i form av nødvendig planlegging enn det som har vært situasjonen tidligere.

Hoveddelen av andre fordringer gjelder sykelønnsrefusjoner, momskompensasjon og periodiserte skatteinntekter. Disse postene er relativt stabile sett i forhold til året i forveien.

Som tidligere nevnt er posten premieavvik på pensjon økt betydelig fra 2022 til 2023. Forholdet skyldes inntektsføring i drift som avsettes som kortsiktig fordring i balansen og oppstår i det innbetalt premie på pensjon er høyere enn beregnet pensjonskostnad. Fordringen

skrives så ned gjennom utgiftsføring (amortisering) ut fra gitt regelverk. Snåsa kommune har aldri tidligere hatt så høye avsetninger som nå knyttet til denne posten.

- Egenkapital og gjeld

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Egenkapital drift			
Disposisjonsfond		-24 133	-41 493
Bundne driftsfond		-14 400	-12 470
Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
Egenkapital investering			
Ubundet investeringsfond		-122	-122
Bundne investeringsfond		-209	-209
Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
Annen egenkapital			
Kapitalkonto		-209 931	-185 124
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		3 558	3 558
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
Sum egenkapital		-245 236	-235 859
Langsiktig gjeld			
Lån			
Gjeld til kredittinstitusjoner		-260 316	-267 691
Obligasjonslån		0	0
Sertifikatlån		0	0
Pensjonsforpliktelse		-354 292	-341 192
Sum langsiktig gjeld		-614 607	-608 883
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		-6 612	-17 527
Likviditetslån		0	0
Derivater (kortsiktig gjeld)		0	0
Annen kortsiktig gjeld		-32 251	-23 564
Premieavvik (kortsiktige gjeld)		0	0
Sum kortsiktig gjeld		-38 863	-41 091
Sum egenkapital og gjeld		-898 707	-885 833

Egenkapital

Samlet egenkapital er ved utgangen av 2023 på 245,2 millioner, som er en økning med 9,4 millioner fra 2022. Disposisjonsfond har som følge av bruk i drifts- og investeringsregnskapet i samme periode blitt redusert med 17,36 millioner, samtidig som bundne fond har vokst med 1,9 millioner. Endringen på kapitalkonto mer enn nøytraliserer reduserte fondsavsetninger slik at samlet egenkapital vokser.

Gjeld

Kommunen har ved utgangen av 2023 en samlet langsiktig gjeld på 608,9 millioner kroner, noe som er en økning fra året før med litt over 5,7 millioner kroner. Hele økningen skyldes økte pensjonsforpliktelser, mens gjeld knyttet til eksterne lån i samme periode er redusert med nesten 7,4 millioner. Godt over halvparten (57,6 %) av langsiktig gjeld er knyttet til kommunes pensjonsforpliktelser, og resten er lånegjeld. Snåsa kommune har en lånegjeld pr 31.12.23 som utgjør kr 123.138 - pr. innbygger (2.114 innbyggere pr 31.12.23). Tilsvarende tall 31.12.2022 var kr 132.454, -.

Kortsiktig gjeld består hovedsakelig av leverandørgjeld (faktura til forfall etter 31.12) og annen kortsiktig gjeld. Annen kortsiktig gjeld består i stor grad av feriepenger, samt skattetrekk og arbeidsgiveravgift for 6. termin. Leverandørgjeld er betydelig redusert sett i relasjon til 2022. En stor del av årsaken er omlegging rutiner for fakturering for tjenestesamarbeid. Dette skjer nå i stor grad gjennom løpende avregning, noe som medfører mindre justeringer ved slutten av året. Betydelig økning innen annen kortsiktig gjeld skyldes periodisering mellom år knyttet påløpte ikke fakturerte kostnader i årsskifte, sammen med økning i avsatte feriepenger for utbetaling i 2024.

§ 5-9. Oversikt budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner	
<i>Tall i 1000 kroner</i>	Regnskap 2023
Driftsregnskapet	
Netto driftsresultat	-71
Avsetninger til bundne driftsfond	4 823
Bruk av bundne driftsfond	-2 893
Overføring til investering ihht budsjett	15 500
Avsetninger til disp.fond ihht budsjett	0
Bruk av disp.fond ihht budsjett	-21 374
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	
Årets budsjettavvik (mer-/mindreforbruk før strykninger)	-4 015
Strykning av bruk av disp.fond	4 015
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0
Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	0
Investeringsregnskapet	
Sum inv.utgifter, inv.inntekter og netto utg videreutlån	16 531
Avsetninger til bundne inv.fond	
Bruk av bundne inv.fond	
Budsjettert bruk av lån	-6 814
Overføring fra drift ihht budsjett	-15 500
Avsetninger til ubundet inv.fond ihht budsjett	
Bruk av ubundet inv.fond ihht budsjett	
Dekning av tidl. års udekket beløp	
Årets budsjettavvik	-5 783
Strykning av bruk av lån	5 783
Udisponert beløp etter styrkninger	0
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	0

Oversikten viser sammenligningen mellom regnskap og budsjett og det som ville ha vært størrelsen på det tidligere begrepet mindreforbruk. I drift er 4,015 millioner og det er dette

som medfører tilsvarende reduksjon i bruken av disposisjonsfond. For investeringsregnskapet viser oppsettet lavere behov for bruk av lån i investeringsregnskapet enn det budsjettet la opp til med 5,78 millioner. En stor del av dette skyldes at utbetaling av tilskudd til flerbrukshall reduserer behovet for finansiering med lån., samtidig som at det er enkeltprosjekter som ikke er ferdigstilt.

5. Målsetting om bærekraftig kommuneøkonomi og sentrale nøkkeltall for regnskap 2021.

Den nye kommuneloven pålegger kommunene å fastsette egne målsettinger for en bærekraftig kommuneøkonomi over tid. Snåsa kommune videreførte vedtatte måltall fra 2020 til å gjelde hele perioden frem til 2024 og disse er som følger:

- Netto driftsresultat i % av driftsinntekt 1,5%
- Disposisjonsfond i % av driftsinntekter minimum 7%
- Langsiktig gjeld i % av driftsinntekter maksimalt 105%

Måltallene er kan ut fra historikken til Snåsa relativt ambisiøse, men bør på noe sikt være realistisk planperioden sett under ett. Dette gjelder ikke minst måltallet for resultat, siden gjennomsnittet for forrige 5-årsperiode knappe 1 %. Spesielt utfordrende for små kommuner er også ønskene til en stabil gjeld, For Snåsa gjelder nettopp dette for perioden 2019-2021 der betydelige investeringer gir store svingninger fra en nesten ubetydelig normal i 2018 til et ytterpunkt i den andre retningen i 2021. Lavt investeringsnivå i 2022 og 2023 medføre at gjeldsnivået er gradvis på veg ned, men nye behov for investeringer i kirketak og kjøkken på sykeheimen vil bli utfordrende i fremtida.

5.1 Utvikling i totale driftsinntekter og driftskostnader

Stabil utvikling mellom inntekter og utgifter gir mer forutsigbarhet i forhold å ha forutsigbar økonomi over tid.

Det var jevn vekst mellom inntekter og utgifter frem til 2018. Det ble da et betydelig fall i inntektene, samtidig som utgiftene fortsatte å vokse noe som ga et betydelig underskudd. Lave investeringer medførte moderate finanskostnader, og selv om marginene var små medførte justering i utgiftsnivået betydelige resultatforbedring i 2019.

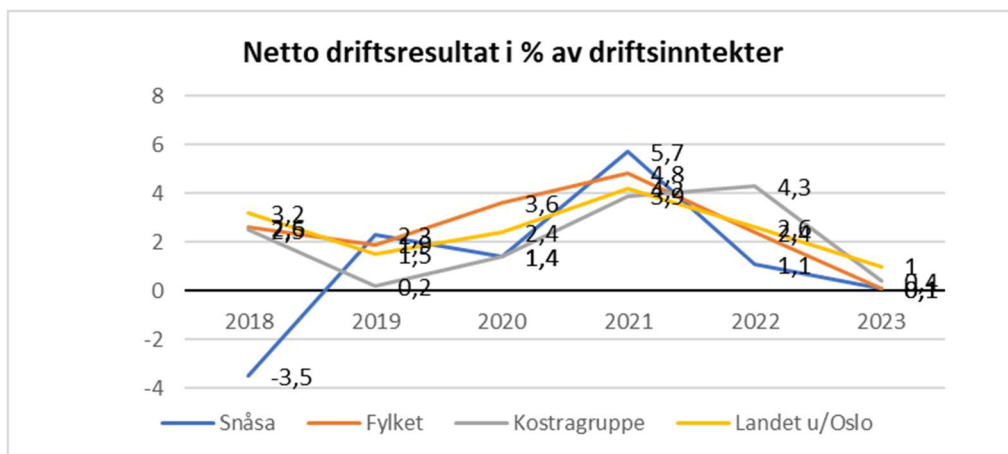
Etter underskudd i 2018 har inntekter og utgifter har i perioden 2019 og 2020 fulgt hverandre tett. Etter en bedring av marginer i for 2021 er situasjonen for 2022 og 2023 fortsatt utfordrende. Med stigende renter er økt driftsoverskudd nødvendig for å kunne betjene lånegjeld uten at driftsnivået må reduseres. Utviklingen viser at selv at det fortsatt er viktig med nøysom drift, og at små marginer fort gir store utfordringer for å håndtere overaskende endringer. Et tydelig eksempel er årets økning i ressursbehov innen pleie og omsorg.

5.2 Driftsresultat i % av driftsinntekt

Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til resultat eksterne finansieringstransaksjoner, dvs. netto renter, netto avdrag og tap/gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler), samt kommunale utlån, utbytter og eieruttak, og er i tillegg korrigert for avskrivninger slik at disse ikke gis resultat effekt. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk.

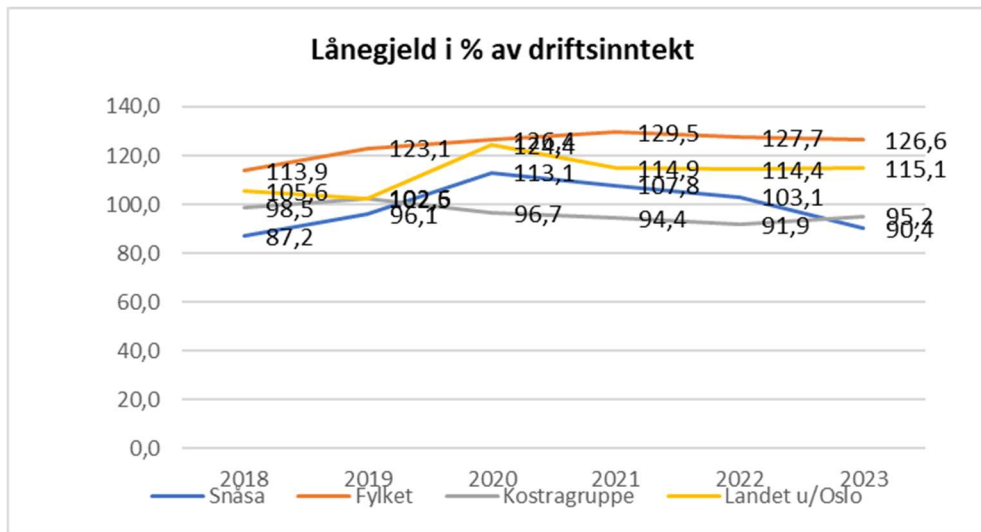
KS sin anbefaling knyttet til driftsresultat er et minimumsnivå på 1,75 prosent for kommuner. Anbefalingene er basert på et prinsipp om formues bevaring for kommunesektoren som helhet, og er i utgangspunktet ikke en anbefaling for enkeltkommuner. I praksis viser det seg at mange kommuner benytter denne gjennomsnittsanbefalingen som et måltall i sin kommunes langsiktige økonomistyring.

Snåsa kommune har i perioden 2018 til 2021 hatt en betydelig vekst i sine driftsoverskudd, men har samtidig hatt store utfordringer knyttet til nedgang i folketallet og økte gjeldsbelastning. Det var derfor forventet at denne utviklingen vil gi utfordringer når rentebanen snudde i 2022. Denne utviklingen er ikke spesiell for Snåsa og resultatene fra KS sin regnskapsundersøkelse for 2023 indikerer et driftsresultat på i underkant 1% i gjennomsnitt for kommunene som deltok. En betydelig andel ca. 44% gir tilbakemelding om netto driftsmessig underskudd

Netto driftsresultat for 2023 viser overskudd på 0,1 %, som er noe over det som var forventet i forhold til budsjett. Resultatet er vesentlig dårligere enn det kommunen oppnådde i 2022, men er samtidig lik snittet for fylket, men noe under KOSTRA gruppen og landet. Resultatet er dårligere enn kommunes langsiktige målsetting på 1,5%.

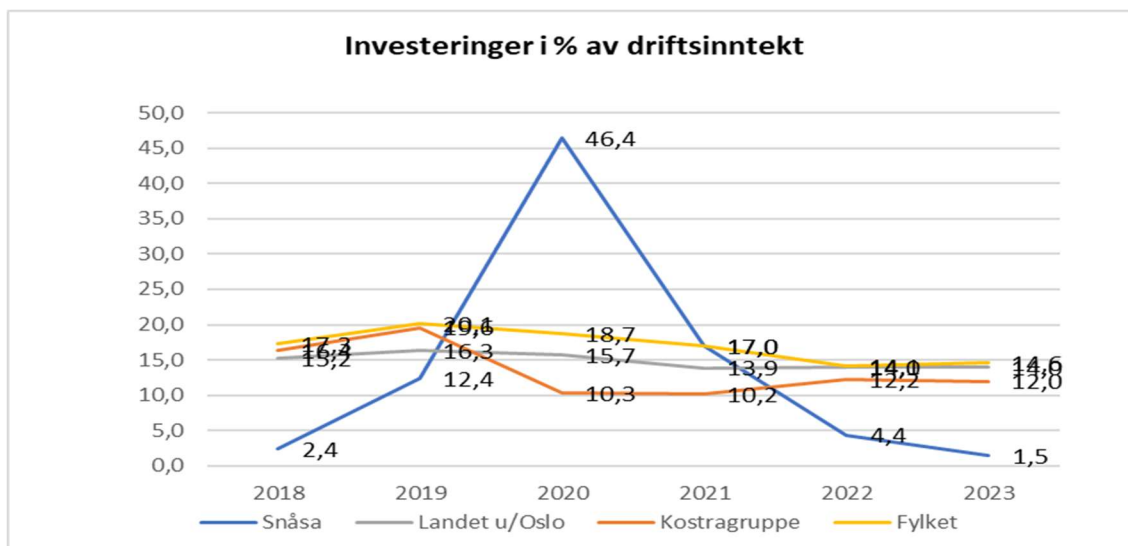
5.3 Utvikling knyttet til gjeld

Totale gjeldsforpliktelser for kommunen har vært jevn, frem til 2018, da kommunen startet på store investeringer i sykeheim og flerbrukshall. Nye store investeringsprosjekter påbegynt i 2019 medførte også at kommunen i 2020 passerte den magiske 100% grensen og samtidig i negativ forstand også passerte måltallet 105% med god margin. Gjennom 2021 har gjeldsbyrden blitt noe redusert til 107,8 prosent, og nøkterne investeringer i 2022 medfører nå at kommunen er nede i 103,1%. Situasjonen er i 2023 at Snåsa nå er nede i 90,4% og ligger nå lavere enn de vi sammenligner oss med. Strenge prioriteringer i forhold til systematiske innbetalinger av avdrag ut over minstekravet har nok medført at driftsresultatene har vært noe lavere enn det som var ønskelig, men resultatet av rask reduksjon av gjeld. Snåsa også ligger godt under måltallet for bærekraftig kommuneøkonomi som er gjeld på maksimalt 105% av kommunes driftsinntekt.

5.3.1 Utvikling i investeringskostnader

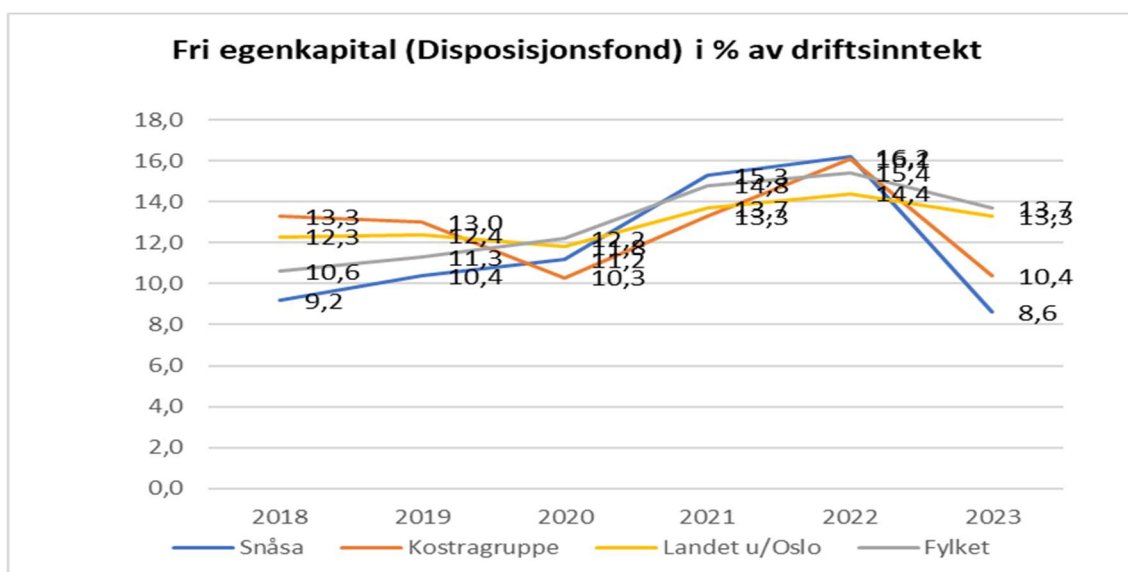
Investeringen til Snåsa kommune var svært lave over flere år, og perioden frem til 2018 har mer hatt prege av nedbygging enn av utvikling. Fellesnevneren for slike perioder er at behovet for nyinvesteringer øke, og at håndteringen av det oppmagasinerte utviklingsbehovet kan bli krevende.

Fortsettelsen etter slike perioder vil naturlig nok være et nivået på investeringer må drastisk ned, og samtidig så lant som mulig holdes lav over en periode uten at historikken fra tidligere gjenskapes på ny. Investingsnivået i 2022 og 2023 utgjør bare en prosentandel av nivået i perioden 2019-2021 og så er spørsmålet hvor lenge dette nivået kan vedvare.

5.4 Disposisjonsfond.

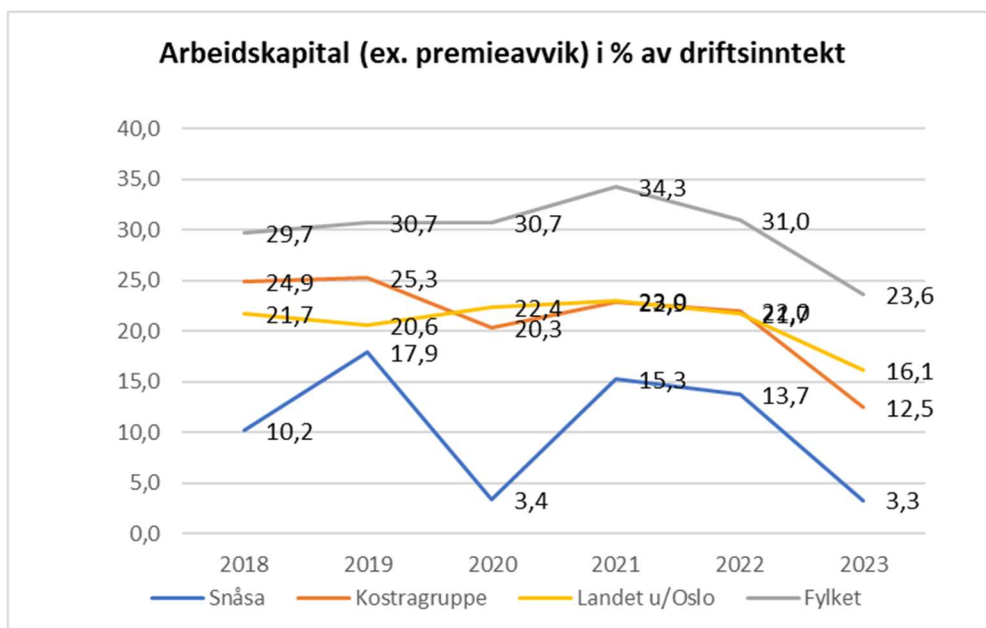
Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Kommunens inntekter skal disponeres slik at det gis gode tjenester til kommunens innbyggere. Å bygge opp store disposisjonsfond og reserver bør derfor ikke være et mål i seg selv. Det er likevel fornuftig å ha oppsparte midler på disposisjonsfond som en økonomisk buffer til framtidige tiltak og for å kunne håndterer uforutsette hendelser på en tilstrekkelig god måte. Høg gjeld og mer rentefølsomhet for finanskostnader kan være en slik usikkerhet. Snåsa kommune hadde pr 31.12.2022 41,5 millioner på disposisjonsfond, dette nivået er gjennom bruk i året redusert til 24,1 millioner ved utgangen av 2023. Disposisjonsfondet utgjør da 8,6 % av driftsinntektene mot 16,2 ved årsskifte 2022.

Snåsa har over tid avsatt midler med tanke på å evne å tåle uforutsette endringer. Bruken i 2023 er delvis knyttet opp mot større utfordringer inne helsesektorene, men den største delen av bruken er knyttet til anskaffelser av varige verdier i form av et næringsbygg i sentrum av kommunen. I sammenligning med kommunegruppen og landet for øvrig, ser vi at 2023 har tæret på beholdningene hos de fleste. Det er da litt betryggende at hoveddelen av bruken i Snåsa ikke har gått til å dekke opp ubalanse i drift, men gått til engangskostnader i form av strategisk investering i varige verdier. Saldo på disposisjonsfond på slutten av året ligger fortsatt over minimumsmålet i kommunes vedtatte måletall, og det vil nå være helt nødvendig å vurdere videre bruk med omhu for å unngå at muligheten til handlingsrom ikke skal falle helt bort.

5.4 Arbeidskapital.

Enkelt forklart er arbeidskapital en måleenhet som sier noe om kommunes disponible likviditet etter at alle bokført kortsiktige gjeldsforpliktelser er gjort opp og alle bokførte kortsiktige fordringer er krevd inn (omløpsmidler). Nøkkeltallet angir dermed hvor mye kapital som er tilgjengelig på kort sikt. Snåsa kommune har tradisjonelt sett vært en kommune med lav likviditet, men har til nå hverken hatt problemer med å betjene sine betalinger eller vært avhengig av løpende driftskreditt. Dette indikerer at aktivitetsnivået stort sett er jevnt og at inntekter og utgifter påløper relativt jevnt. Lav likviditet i 2018 markerer at kommunen det året gikk med underskudd og måtte bruke av oppsparte midler for å få driften i balanse. Nedgangen i 2020 skjer med bakgrunn i at låneopptak ble utsatt til over nyttår, og at mellomfinansiering av investeringskostnader ble gjort gjennom bruk av overskuddslikviditet i drift (likviditetsreserve). Nivået for 2021 og 2022 betraktes som mer et normalnivå. I 2023 har en sterk økning i innbetalinger til pensjon med dertil tilhørende premieavvik, sammen med høyt forbruk av disposisjonsfond til aksjekjøp svekket arbeidskapitalen. Inntektsført premieavvik og bruk av disposisjonsfond utgjorde samlet i 2023 ca. 34,4 millioner kroner.

1.4

Å målsette et hensiktsmessig måltall for arbeidskapital kan være vanskelig, men høy arbeidskapital kan gi noe større handlingsrom, spesielt på kort sikt. Snåsa kommune har ikke vedtatt egne måltall for denne indikatoren, men en ikke uvanlig målsetting vil være at den over tid ikke bør ligge under 10%. Snåsa kommune har frem til i dag fulgt en forsiktig linje med uttak av premiefond fra KLP og saldoen på dette er pr 31.12.24 på vel 9 millioner. Det kan derfor i løpet av 2024 være nyttig å vurdere et større uttak av disse midlene for å styrke arbeidskapitalen.

Endinger i arbeidskapital vises i egen note til regnskapet.

6. Redegjørelse om måloppnåelse i forhold til kommuneplanens målsettinger.

Snåsa kommune vedtok høsten 2022 kommuneplanen sin samfunnsdel og vil i løpet av våren 2024 også ha arealplanen på plass. Den nye kommuneloven setter søkelys på samordning mellom fastsatte målsettinger i vedtatt kommuneplan og tilhørende budsjett og økonomiplan. Siden den første delen av kommuneplanen først ble vedtatt godt ute i året, har den i stor grad vært retningsgivende for nye tiltak i budsjett- og økonomiplanen. De mest synlige tiltakene er i så måte økt satsning på tilbud til uorganisert ungdom i form av oppretting av stilling som ungdomsarbeider innen Utviklingsenheten og etableringen av distriktssatsingen I lag, der seks kommuner og Trøndelag fylkeskommune samarbeider en koordinert satsning for gitte målsettinger om utvikling av deltagerkommunene.

Ut over disse konkrete tiltakene har Snåsa kommune lagt vekt på målsettingene i den nye samfunnsplanen i forhold utvikling av eksisterende tjenestetilbud. Det er samtidig arbeidet med å få etablert tettere samhandling med frivilligheten, både gjennom tettere samarbeid med Bygdesentralen og gjennom økt samarbeid knyttet til lag og foreninger. Etablering av flyktningmottak på Finsås høsten 2023 og økt bosetting av flyktninger i kommunen har også skapt nye behov der frivilligheten kan gjøre en betydelig forskjell. Snåsa kommune har også i perioden vært pilotkommune innenfor konseptet Samfunns-MOT.

7. Redegjørelse om likestilling og mangfold i kommunen

Arbeidsgiverpolitisk plan har følgende føringer i kap. 3.8:

I Snåsa kommune skal det ikke forekomme diskriminering eller forskjellsbehandling med bakgrunn i kjønn, legning, alder, handikap, religion eller etnisk bakgrunn.

Den best kvalifiserte søkeren skal ansettes i ledige stillinger uten noen form for diskriminering

Begge kjønn skal belønnes ut fra de samme prinsipper, og det skal ikke tolereres lønnsforskjeller som alene kan forklares ut fra kjønnsforskjeller.

Kommunen legger vekt på at begge kjønn er representert i beslutningsprosessene og dermed setter preg på kommunens utvikling. Alle tjenestesteder bør ha både mannlige og kvinnelige arbeidstakere. Det skal være en mest mulig lik fordeling av kjønn i lederstillingene.

I politiske fora og i lederforum er kjønnsbalansen ivaretatt iht. lovens krav. Når det gjelder ansatte, er Snåsa kommune en kvinnedominert arbeidsplass. Barnehage- og helse, pleie og omsorg er sterkt kvinnedominert, mens utvikling er den enheten som er mest mannsdominert. Dette er det normale bildet i kommunal sektor, og det vil ta tid å endre dette gjennom rullering av ansatte.

Likestillings- og diskrimineringsloven trådte i kraft 01.01.18. Den erstatter bl.a. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Vi har ikke hatt saker relatert til likestillings- og diskrimineringsloven i 2022

Kjønnsmessig fordeler ansattmassen seg noenlunde som tidligere med 20 % menn og 80 % kvinner.

Redegjørelse om diskriminering og tilgjengelighet

Kommunens råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (Funksjonshemmedes råd) har som ansvar å ivareta intensjonen i Ot.prp. nr. 44 Om lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven). Rådet skal fremme delaktighet og likestilling i samfunnet for personer med nedsatt funksjonsevne. Rådet har hatt 1 møte i 2022 (fellesmøte med Snåsa Eldreråd.), samt deltatt i arbeidet med kommuneplanen.

Kommunens bygninger og tilhørende uteområder anses tilfredsstillende tilrettelagt for funksjonshemmede. En er ikke kjent med at det har vært klager på dårlig tilgjengelighet eller fremkommelighet 2022. Kommunens ergoterapeut er fast med i alle prosesser hvor en planlegger nybygging / vesentlig ombygging slik at en sikrer kompetanse og tilrettelegging på et tidlig stadium i prosessene.

Redegjørelse om etiske standarder

Kommunelovens § 48, 5. punktum, pålegger å rapportere på gjennomførte eller planlagte tiltak for å sikre virksomhetens etiske standard. I bunn for utøvelse av kommunens virksomhet ligger særlig to dokumenter; Etiske retningslinjer

Snåsa kommune legger vekt på at både politikere og ansatte i kommunen opptrer åpent, redelig og ærlig.

Folkevalgte skal være bevisste på at de er med og danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. Folkevalgte er på like fot med ansatte forpliktet til å undertegne taushetserklæring, og å forholde seg til etisk reglement. Dette ble gjennomgått med alle folkevalgte folkevalgtprogrammet høsten 2019. Kommunens etiske retningslinjer er også

distribuert til alle ansatte i kommunen i tillegg til at retningslinjene er lagt ut på kommunens hjemmeside.

Det er utarbeidet egne retningslinjer for kommunens og ansattes bruk av sosiale medier, møteregler, samhandlingsregler og regler knyttet til bruk av e-post, datasikkerhet og et varslingsreglement som også innbefatter etiske standarder.

Rapportering om internkontrollen

Internkontroll brukes for å beskrive det ansvaret og de oppgavene som ligger til rådmannen etter kommuneloven. Hensikten med internkontroll er å sørge for:

- Kvalitet og effektivitet i tjenestene
 - o kostnads- og resultateffektivitet
 - o tilfredse brukere og innbyggere
 - o forbedringsarbeid
- Helhetlig styring og riktig utvikling
 - o utvikling i tråd med vedtatte mål
- Etterlevelse av lover og regler
 - o kvalitet og tilgang på tjenester
 - o hindre myndighetsmisbruk
 - o forebygge uønskede hendelser

Overordnede styringsdokumenter i den sammenheng er:

- Det satt i gang arbeid med å revidere kommunes delegeringsreglement – arbeidet slutføres våren 2024.
- Reglementet omfatter også innkjøpsbestemmelser
- Etisk reglement
- Arbeidsgiverpolitisk reglement
- Reglement for datasikkerhet og personvern
- I forhold til deltagelse i ulike samarbeidsordninger er det også lagt en del fellesstrategier som omhandler blant annet innkjøp. Det jobbes også videre med målsettingene knyttet til miljøregnskap og klimaplan.

Snåsa kommune har også tatt i bruk elektronisk verktøy for avviksrapportering Compilo. Bruken av dette innenfor overordnet internkontroll knyttet til økonomiområdet begynner nå også å komme på plass og vil utvikles videre i 2024.

Revisjonen foretar jevnlige kontroller av kommunes rutiner innenfor økonomiområdet, og har i året foretatt etterlevelsekontroll knyttet til tilvirkning og bruk av kapitalvarer med bakgrunn i merverdiavgiftslovens kapittel 9 med forskrift, kontrollrutiner i forhold til lønnsutbetalinger og sin årlige gjennomgang av rutiner for fakturering og inntektsføring.

Revisjonen satte også i gang et systematisk arbeid med gjennomgang av kommunes overordnede internkontroll innenfor ulike deler av økonomiområdet høsten 2022. Her har kommunen fortsatt betydelige utfordringer, spesielt i forhold til dokumentasjon og

skriftliggjøring. Videre arbeid tar sikete på at gjeldende rutiner også for disse områdene i større grad blir samlet og gjort tilgjengelig i kommunes internkontrollsystem, og at etterlevelse av disse samtidig blir dokumentert på en bedre måte enn det som skjer i dag. Det tas siket på en slutføring av dette arbeidet i løpet av 2024.

Overordnet økonomistyring skjer videre blant annet gjennom ledermøter og rapporteringer til formannskap og kommunestyre. En fullstendig gjennomgang av regnskap og budsjett til kommunestyret skjer etter behov, men minimum tertialvis (tre ganger om året). Rapportering i henhold til finansreglementet skjer med bakgrunn i reglementets bestemmelser, og utføres i hovedsak til samme tid som den øvrige rapporteringen.

Tjenesteproduksjonen måles ut fra oppsatte mål gjennom brukerundersøkelser, måling av kvalitet og omfang av tjenester og sammenligningsdata fra KOSTRA. Kommunen bruker i hovedsak SSB sin statistikkbank som hovedkilde for å referere utvikling i forhold til nøkkeltall innenfor de ulike områdene..

Det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse for alle ansatte i 2021. Etterarbeidet med denne har foregått i hele 2022/-23 og det tas sikte på ny gjennomgang i 2024. Elevundersøkelser er gjennomført som vanlig i 2023.

Offentlige tilsyn:

Snåsa kommune hadde i august 2023 tilsyn knyttet til miljørettet helsevern ved badebassenget. Tilsynet ble utført av Steinkjer kommune, og medførte noen mindre pålegg knyttet til rutiner. Påleggene ble lukket raskt ved at oppdaterte rutiner ble oversendt tilsynsmyndigheten.

Det ble utføres årlige branntilsyn ved kommunale bygg fra Brannvesenet Midt IKS- i desember 2022 ble slikt tilsyn utført på Snåsa Herredshus – tilsynet medførte tilbakemelding om fire avvik som ble besvart og lukket i januar 2023.

Ut over dette er det ikke utført egne tilsyn fra Statlige organer i 2023, men Statsforvalteren har i perioden gjennomført tilsyn med Steinkjer kommune knyttet til samarbeidsløsningen for barnevern. Varslet tilsyn i 2023 knyttet til kommunal beredskapsplikt og helseberedskap ble på grunn av kollisjon med kommunevalget utsatt til mars 2024.

Arkivtilsynet kommunen hadde i 2021 er nå avsluttet og alle avvik er lukket høsten 2023.

HMS:

Det er ellers gjennom hele året vært søkelys på systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid. I 2023 har det ut over eget arbeid, vært gjort systematiske tiltak gjennom NAV arbeidslivssenter og kommunes leverandør av bedriftshelsetjenester opp mot avdelinger med de største fraværstallene. En betydelig utfordring i perioden 2022/-23 har vært at oppgraderingen av kommunes personalssystem har gitt store vansker med tanke på å kunne hente ut konsistente fraværstall på en god måte. Dette begynner nå å komme på plass, samtidig som at nye fagsystem også i større grad er med på å forsterke kunnskapsgrunnlaget.

Sykefraværet har i etterkant av pandemiårene vist en betydelig økning. Dette gjelder hele kommunesektoren. Det leges ned mye arbeid både fra organisasjonen, tillitsvalgte og deres organisasjoner, NAV og bedriftshelsetjenesten for å finne tiltak som virker for å redusere fravær.

Sykefravær:

År:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
%:	8,2	7,5	6,4	6,4	5,0	5,97	6,89	7,65	7,59	9,55	10,36

Det blir arbeidet mer med tallene frem til årsmeldingen legges frem, og det vil i denne fremgå mer rundt detaljer om tiltak som er satt i gang innenfor de ulike enheter for å bedre situasjonen.

Snåsa kommune har Friskgården som bedriftshelsetjenesteleverandør. Alle ansatte er tilsluttet ordningen.

Interkommunalt samarbeid

Når det gjelder interkommunalt samarbeid vises også til omtale i årsmeldingsdelen. Ellers gjengis de viktigste trekkene her.

Det har vært en jevn økning både i antall samarbeidsarenaer og i kostnadsandel av driftsbudsjettet over år.

Utviklingen er ellers tydelig: Snåsa kommune blir stadig mer avhengig av å samarbeide med andre om tjenester på områder vi tidligere hadde mulighet til å utføre i egen regi. Hoveddrivkreftene bak en slik utvikling er at

- de fleste forvaltningsområder er blitt stadig mer kompetansekrevende slik at en ikke lenger klarer seg med generalister i små stillingsandeler for hvert område (poteter)
- kravet til systemer og ressurser er slik at det ikke er realistisk for en liten enkeltkommune å holde god kvalitet (arkivlokaler, IKT, brann- og redning)
- rammefinansieringen av nye oppgaver blir i stadig sterkere grad utmålt etter antall innbyggere. Det vil i praksis si at muligheten til å etablere særkommunale tjenester for små kommuner blir kraftig underfinansiert dersom en skal oppfylle kravet på egen kjøp. Etablering av KAD-senger («akuttsenger»)- som krever egen, tilgjengelig legevaktressurs, og hvor pasientgrunnetilsvaret ca. 8000 innbyggere, er et klart eksempel på dette fra nyere tid, og ett av de nye krav blir knyttet til kommunepsykolog.

Dagens situasjon vedr. interkommunalt samarbeid

Oversikten som ble gitt i eierskapsmeldinga må revideres på grunn av sammenslåinger/nyetableringer mv. Nedenstående oversikt gir en mer oppdatert status også for disse. Oversikten mangler noen rådsorganer hvor ordf. eller andre deltar. Ny kommunelov opphever også adgangen til organisering av kommunesamarbeid etter tidligere kommunelov §27. Det er en overgangsordning ut 2022 for å få ny organisering på plass slik at vi for 2023 får mange endringer i forhold til slik det har vært tidligere.

Virksomhet:	Org. Form	Skriftlige avtaler	Kontakt-punkt	Rapportering
Innherred regionråd	§ 18	Vedtekter	Møteplan	Ordf. / ref.f./saksframl
DIKO	§ 19	Kom. vedtak	Møteplan	Ref.f., budsjett
Inn-Trøndelag barneverntjeneste	§ 28b	Kom. vedtak	Møteplan	Ref.f./HU viktige saker
Næringsfondsnettverk Inn.Tr	Vedtekter	Vedtekter	Adm	Saker går via ASG/PSG
Inn-Trøndelag PPT	§ 28 1-b	AKom. vedtak	Etter behov	Ref. HU
Legevaktsamarbeid	Tjenestekjøp	Avtale	Komsjef	ASG/Budsjettbehandling
Brann Midt IKS	IKS	Selskapsavtale	Ordf.	Ref.f. /budsjettbeh.
Lierne Nasjonalparks. IKS	IKS	Selskapsavtale	Ordf.	Ref f. /budsjettbeh.
Forv.st. for B/S nasj.park	Vedtekter	Vedtekter	Ordf.	Ref.f/budsjettbeh
Forv. utv. Skjækra LVO	Vedtekter	Vedtekter	Ordf.	Ikke forv.ansvar lenger
Innherred anskaffelse	§ 28-1 b	Avtale FK	Kom.dir.	Eget styre/budjett
DMS Inn- Trøndelag	§ 28 1-c	Vertskom. avtale	Ordf./komsjef /kom.dir	Ref HU, budsjettbeh.
Helsesamarbeid Inn-Trøndelag	§ 28 1-b	Ingen særskilte	Komsjef	Ref HU / f.
Samarb. utv.viltforv. NT	Retn.linj	Retningslinjer	Adm	Ingen særskilt
IKA Trøndelag IKS	IKS	Selskapsavtale	Adm/ordf	Ref.f. / budsjettbeh
Veterinærvakt	Avtale	KS/Veterinærforen ingen	Jordbr.sjef	Ingen særskilt
Nord-Trøndelag Krisesenter	IKS	Selskapsavtale	Ordf./komsjef	Ref.f. /HU, budsjett- Behandling
Inn-Trøndelag regnskap & lønn	§ 28-1 b	«	Kom.dir	Ref.f. / budsjettbeh.
KAD-senger («akuttsenger)	§ 28-1 c	«	Ordf./komsjef/kom.dir	Ref HU, budsjettbeh
Renovasjon	Tjenestekjøp	«	Kom.dir	Budsjettbehandl
Kart/Gis	Tjenestekjøp	«	Adm	Ingen særskilt / budsjett
Revisjon Midt-Norge SA	Samvirke-lova §	Avtale	Adm./ordf.	Ref.f./ budsjettbeh
Konsek Trøndelag	IKS	Kom. vedtak	Adm./ordf.	Ref.f/budsjettbehandling
Interkom. Utvalg mot akutt forurensing (IUA/IIUA)	Rådgtjeneste	Avtale	Adm	Opprettet av Fylkes-Mannen

Oversikten er et resultat av en bestilling fra kommunestyret som hadde som siktemål å få oversikt over samarbeidene og å fastslå hvordan de ulike tiltakene skulle rapporteres til politisk nivå ut fra styringsbehov. Saken ble behandlet som sak KOM 14/18 (arkivsak 181365).

Oversikten viser at omfanget av interkommunalt samarbeid er betydelig og økende. Omfanget vil også måtte øke fremover. Dette utfordrer samtidig den politiske styringen av de ulike områdene (noe som er nærmere omtalt i saken).

Pågående rettstvister

Kommunen har pr. 31.12.23 ingen pågående rettstvister.

-----*